

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЗМІН У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ

Сьогоднішній світ зазнає постійних впливів, що по-різному відбиваються на його стані та динаміці. Глобалізація, яку вже важко ігнорувати навіть затятим опонентам, виявляє себе у різний спосіб та в різних сферах суспільного й державного буття територіально великих і не дуже великих країн. Україна стає помітною частиною глобалізованого світу, тому всі процеси та тенденції, що його охоплюють, усе активніше виявляють себе на її теренах.

Освіта є тією сферою, яка мусить швидко реагувати на виклики часу. Уповільнення змін у цій сфері, запізнення з реагуванням на потребу дня спричинять гальмування розвитку науки, економіки, негативно відіб'ються на культурі всієї нації.

Для того, щоб освіта змінювалася, має змінюватися учитель. Один із напрямів освітньої реформи в Україні на основі концепції «Нова Українська школа» передбачає необхідність плекання нового учителя – умотивованого до ефективної праці, такого, що постійно дбає про своє фахове зростання. Для цього виконано масштабну роботу, сьогодні учитель отримав широкі можливості для підвищення своєї кваліфікації. Можна говорити про диверсифікацію ринку послуг у сфері післядипломної педагогічної освіти. Потужний вплив серед суб'єктів, що надають послуги з підвищення кваліфікації керівникам і педагогічним працівникам закладів освіти, мають регіональні інститути післядипломної педагогічної освіти, зокрема й Тернопільський ОКІППО.

Досвід зарубіжних систем освіти та вітчизняний досвід постійно доводять, що з метою здійснення успішної, ефективної, результативної освітньої діяльності необхідно застосовувати інноваційні підходи, технології та методи навчання, а також управління закладом освіти, налагоджувати взаємодію із здобувачами освіти та їх батьками чи опікунами на засадах принципів дитиноцентризму і партнерства.

Останні події всесвітнього масштабу, пов'язані з поширенням пандемії вірусу COVID-19, стали причиною оголошення карантинних заходів і в Україні. Перші спроби налагодити дистанційне навчання в системі освіти наштовхнулися на низку проблем і показали, що напрям на підвищення ІКТ-компетентності педагогічних і керівних кадрів, який наполегливо не лише пропагують, але й фахово реалізують інститути післядипломної педагогічної освіти під час курсової перепідготовки, залишається актуальним і дуже важливим.

На жаль, загальний стан справ щодо питань організації та здійснення дистанційної освіти в Україні потребує покращення. Хоча сьогодні уже існують теоретичні напрацювання вітчизняних науковців з цього питання, але проблема

практичної реалізації потреб у дистанційному навчанні залишається вкрай актуальною.

Дистанційне навчання – не новий чи невідомий раніше метод. Ми захоплювалися ще в 1980-х рр. досвідом дистанційного навчання у Японії, США, коли воно здійснювалося засобами телекомунікації. Проте сучасні комп'ютерні та інформаційні технології дають можливість організації процесу дистанційного навчання по-новому, на засадах варіативності використання різних апаратних пристроїв, без фіксації (прив'язки) до певного місцеперебування учасників освітнього процесу. Досвід організації дистанційного навчання у закладах ЗСО в початковий період карантину показав, що значна частина учасників освітнього процесу не готова ні технічно, ні психологічно до налагодження такої комунікації. Окрім того, було виявлено питання, пов'язані з відсутністю нормативних документів, які мали би врегулювати сам процес дистанційного навчання, зокрема щодо норм робочого часу, інтенсивності навчального навантаження педагогів і здобувачів освіти. Не однозначним є й ставлення адміністрації різних освітніх закладів до змісту і форми подання навчального матеріалу, які обрали педагоги, а також обліку їх робочого навантаження, що де-факто збільшилося у зв'язку з підготовкою і проведенням занять та необхідністю налагодження комунікації із здобувачами освіти та їхніми батьками. Навантаження на педагогів в умовах дистанційного навчання значно збільшилося порівняно із звичною класно-урочною системою навчання. Потребують врегулювання й деякі інші питання, пов'язані, зокрема, з технічним забезпеченням педагогів та учнів, рівнем розвитку їхньої ІКТ-компетентності, наявністю інтернет-зв'язку тощо.

Питання ІКТ-компетентності, застосування різноманітних технологій для підтримки дистанційної освіти (кейс-технології, телевізійні, мережеві тощо) є предметом обговорення під час проходження підвищення кваліфікації педагогів при Інститутах післядипломної педагогічної освіти, зокрема й Тернопільському ОКІППО. До речі, в Тернопільському ОКІППО освітній процес не припинявся, а навпаки: виходячи з необхідності, дуже швидко було організовано навчання педагогічних і керівних кадрів освітньої мережі області в режимі віддаленого доступу, дистанційної освіти, онлайн-навчання. Завдяки необхідності організації роботи в умовах карантину педагогічні працівники переконалися у важливості належного оволодіння ІКТ, і тема дистанційних форм навчання стала зрозумілішою та ближчою. Зрештою, рівень сформованості їхньої ІКТ-компетентності став значно вищим.

Початок карантинних заходів вплинув і на підготовку значної частини педагогічних та керівних кадрів освіти до атестації. Сьогодні є різні форми підтвердження відповідності займаній посаді або набуття вищого рівня кваліфікації – традиційна, шляхом атестації, і нова – проходження процедури сертифікації. Обидві вони націлені на активізацію творчої професійної діяльності учителя, підвищення відповідальності педагогічних працівників за результати навчання та виховання учнів, забезпечення соціального захисту педагогів, стимулювання безперервної фахової та загальної освіти.